

Eduard Petiška, Stare Grške bajke

PROMETEJ

Prometej – potomec božanskega rodu Titanov. Bil je sam na zemlji, zato mu je bilo dolgčas in napravil je prve ljudi iz zemlje in vode. Bil je zelo pameten, saj je poznal vse skrivnosti življenja. Tako je postal učitelj ljudi. Učil je znanost, umetnost in delo. Ljudi je imel neskončno rad, pomagal jim je, smilili so se mu, kadar jih je prizadela nesreča. Skušal jim je pomagati na vse načine, celo kradel je zanje. Zeusu je iz palače ukradel ogenj. Prometej je bil tudi zelo zvit, hotel je prelisčiti bogove. Ni pa se bal bogov in ni jih imel za kaj posebnega. Zeus ga je za to kaznoval. Visel je med nebom in zemljo, orel mu je kljuval jetra. Prometej pa ni prosil za milost, pogumno je trpel svojo usodo. Bil je junak. Rešil ga je Heraklej, Zeusov sin. Prometej je moral za neposlušnost nositi železni prstan. Njegova vrednota – pomoč sočloveku.

VESOLJNI POTOP

Zevs- je bil vrhovni bog. Njegova žena je Hera. Bil je pravičen, saj je kaznoval Liakona, ki mu je za jesti ponudil človeško meso. Ker pa so tudi drugi ljudje morili, je tudi njih kaznoval in celo zemljo je zalila voda. Bil je vsemogoče.

Njegova vrednota – vsemogočnost, pravičnost.

FAETON

Faeton – bil je sin Heliosa, boga sonca. Bil je nestrpen, da bi čim hitreje spoznal svojega očeta. Imel je močno hrepenenje, da bi prijateljem dokazal, da ne laže. Bil je šibek, kar so začutili tudi konji, in ko mu je z rok zdrsnil povodec je omahnil v globino.

Njegova vrednota - lahkomiselnost

ORFEJ

Orfej – sloviti pevec, ki je prelepo igral na liro. Bil je zelo obupan, ko mu je umrla žena. Bil je pogum, saj se je podal v podzemlje kamor odhajajo duše umrlih. Bil je preveč nejeveren in spozabljiv.

Njegova vrednota - čustvenost

USTANOVITEV MESTA TEBE

Kadem – sin kralja Agenorja in brat Evrope. Bil je poslušen in ubogljiv saj je očeta takoj ubogal in se odpravil iskat svojo sestro. Njegova

vztrajnost se je pokazala v tem, da so prebrodili mnogo sveta, preživeli različne nevarnosti vendar se niso vdali. Imel je moč in pogum, kar se dokazuje s tem, da je ubil zmaja, ki je pobil njegovo vojsko. Njegova vrednota - vztrajnost

PENTEJ

Pentej – je bil kralj mesta Tebe. Bil je izredno bojevit. Imel je najraje ljudi, ki so bili dobri vojaki. Ni priznaval bogov, ne prerokovanja temveč le vojaško moč. Bil je tudi trmast, saj ni poslušal prerokčevih nasvetov. Umrl je zato, ker je hotel ubiti boga Dioniza, namesto njega pa je sam umrl.

Njegova vrednota - bojevitost

MIDAS

Midas – kralj Frigije, ki je močno častil Dioniza. Bil je zelo bogat. O sebi je menil, da je pretkan, razumen. Ker pa je bil kralj mu nihče ni upal povedati kako je domišljav. Ker je dobro pogostil Dionizevega tovariša Silena, mu je Dioniz izpolnil eno željo. Midas si je zaželel, da bi se vsega kar se dotakne spremenilo v zlato. Bil je zelo vesel, ker bo bil najbogatejši na svetu. Ker se je zbal, da bo zaradi tega umrl od žeje in lakote je željo sprav iz sebe. Ko je nekega dne ugovarjal Apolonu, kdo lepše igra, ga je njegova prepričanost, da lahko o vsem odloča tepla in dobil je oslovski ušesa.

Njegova vrednota - pohlepnost

TANTAL

Tantal - je bil je najbogatejši kralj. Ker se je družil z bogovi se je sam smatral za enega iz med njih. Ker je vedel, da on sam ni vseveden je zato o tem hotel sprobati tudi ljudi. Ko je tat ukradel kipec v cerkvi in ga prinesel Tantalumu se je ta lagal, da ga nima. Posmehoval se je tudi bogovom. Ubil je še lastnega sina, ga ponudil bogom in odkril, da so vsevedni. Obsodili so ga na kazen.

Njegove vrednote - predrznost

PELOP

Pelop – bil je sin Tantala. Bil je pogum in vztrajen saj se je zoperstavil kralju Ojnomaju in tekmoval z njim. Premagal ga je in postal kralj, ter se poročil z njegovo hčerko.

Njegova vrednota - hrepenenje

NIOBA

Nioba - je bila kraljica mesta Tebe. Imela je 7 hčera in sinov. Bila je zelo lepa in sploh ni bila podobna navadnim umrljivim ljudem. Bila je srdite jeze. Tudi ona se je, kot njen oče Tantal, enačila z bogovi ter se celo poviševala nad njih. Zato je bila kaznovana tako, da so najprej bogovi najprej pobili njenih 7 sinov. Ko pa še kar ni odnehala je ostala tudi brez hčera. Sama pa se je spremenila v kamen.
Njena vrednota - predrznost

O ZLATEM RUNU

Friksos - je bil sin Grškega kralja in boginje, ki pa jo je oče odgnal in se ponovno poročil. Bil je pogumen, saj se ni prestrašil matere, ki je rešila njega in njegovo sestro pred daritvijo. Bil je skrben do svoje sestre in se je bal zanjo. Zato je bil zelo žalosten in potrten, ker je ni uspel rešiti pred padcem z ovna in pred smrtjo. Bil je hvaležen, saj je ovna daroval Zeusu, ki ga je rešil in tudi radodaren, saj je zlato runo daroval in je ni obdržal zase.

Njegova vrednota - dobrodušnost

JAZON IN MEDEJA

Jazon - je bil sin Ajzona . Bil je močan in moder, saj ga je uril kentaver Hiron. Skormen je bil, ker je od mladosti živel v votlinah in gozdovih. Zato od strica ni zahteval vsega premoženja, ampak samo prestol, ki pa mu je pripadal. Proti sovražnikom je pokazal usmiljenje, bil je tudi dobrosrčen, kar je pokazal, ko je pomagal starcu Fineju. Bil je zelo pogumen, saj se je odpravil po zlato runo k kralju Ajtesu. Tam pa se je zaljubil v kraljevo najmlajšo hčerko Medejo, zato je bil tudi zelo srečen. Medeji je obljubil, da se bo z njo poročil, vendar pa je obljubo prelomil. To je bila njegova edina slaba lastnost.

Njegova vrednota - pogum

HERAKLEJ

Heraklej - je bil Zeusov sin. Bil je najslavnejši grški junak. Bil je izredno močan in poučen o znanosti in umetnosti. Bil je zelo dovtopen za učenje, bil pa je tudi vzkipljiv in nestrpen, zato je nekoč učitelju glasbe vrgel liro v glavo in ga ubil. Bilo mu je žal, a ga je Zeus kaznoval in poslal v gore. Ko je prišel čas, da se vrne iz gor je kot prvo veliko dejanje sam premagal s peščico vojakov, veliko vojsko, ki je v Tebe hodila po davke. V Mikenah pa je vladav njegov sorodnik in je od Herakleja zahteval, da mu služi. Hotel je biti svoboden, zato je izpolnil dvanajst nalog (ubiti nemejskega leva, ubiti Hidro, ujeti velikanskega divjega prasca, po košuto, prežene stimfalske ptice, očistiti hlev, ujeti divjega bika, ujeti divje konje, pas kraljive amazonk, po črede velikana, po zlata jabolka, pripeljati psa Cerberja), ki mu jih je zadal Evristej, ki je

hotel, da bi Heraklej umrl. Vendar pa je Heraklej iz naloge v nalogo še pridobival na svoji slavi in spoštovanju. Med opravljanjem nalog je Heraklej pomagal tudi drugim in tako izražal dobrosrčnost, bil pa je tudi v suženjstvu, kjer se je zelo izkazal.

Njegova vrednota - moč

PERZEJ

Perzej - je bil sin Zeusa in kraljeve hčerke Danaje. Imel je močno telo. Hotel se je dokazati, zato je ubil Meduzo, to dejanje pa odraža tudi njegov pogum. Bil je nagle jeze, saj je Atlasa spremenil v gorovje samo zato, ker ga je on podil. Bil je zelo bojevit, saj je morsko pošast neštetokrat zabodel z mečem. Vsa darila bogov je uporabil v stiski in kar tako.

Njegova vrednota - neustrašnost

DEDAL IN IKAR

Dedal - je bil umetnik, stavbar in kipar. Svoje znanje je delil med svoje učence. Bil je ljubosumen na nečaka Talosa, ki naj bi postal še večji umetnik kot on in ga je zato ubil.

Zaradi svojega dejanja je s svojim sinom zbežal na Kreto, kjer je ustvaril labirint za minotavra. Bil je domisel in ker je hrepenel po domu, si je ustvaril krila. Z njimi sta nato Dedal in Ikar poletela proti Grčiji. Vendar pa se je Ikar previsoko vzpel in zato padel v morje ter se ubil. Dedal je svojega sina zelo ljubil, zato ga je objokoval in pokopal.

Njegova vrednota - previdnost

TEZEJ

Tezej - je bil sin Egeja. Bil je postaven, imel je dolge lase in temno polt. Bil je močan in pogumen, saj je odšel v Atene po kopnem in premagal ter ubil vse tolovaje. Bil je poslušen, saj je poslušal vse nasvete Ariadne, ko se je bojeval z minotavrom in ji ni oporekal, ko je ostala na otoku, ker je bila zaročena z Dionizom. Na poti domov pa je pozabil izobesiti belo jadro, zato se je njegov oče ubil.

Njegove vrednote - razumnost, neustrašnost, samozavest

SIZIF

Sizif - je bil korintski kralj. Bil je pogumen, vendar nespameten, saj se ni bal smrti in bogov. Zaradi vode, ki je v gradu ni bilo, je izdal Zeusa,

ki pa ga je nato kaznoval. Bil je zelo prekanjen. Hotel je celo ukaniti smrt.

Njegove vrednote – prekajenost, izdajalstvo

BELEROFONT

Belerofront - bil je vnuk kralja Sifiza. Bil je močne postave. Bil je pogumen, saj se je odpravil po himero-troglavo zver. Bil je poslušen in bil rad na uslugo, saj je kljub temu, da je na papirju pisala njegova obsodba odnesel papir kralju Jobatu. Toda bil je tudi domišljav, saj si je začel domišljati, da je eden od bogov in hotel na Pegazu leteti na Olimp, vendar ga je Pegez iz velike višine vrgel v močvaro, tako da se je njegov načrt izjalovil. Njegova največja vrednota je pogumno dejanje. Njegove vrednote – ustrežljivost, plemenitost, bogospoštovanje

OJDIP IN ANTIGONA

Ojdip - bil je sin kralja in kraljice Teb. Bil je postaven mladenič. Bil je zelo togotne narave in se rad prepiral, kot na gostiji za njegovo odraslost. Bil je zmeden, saj ni vedel kaj naj naredi, ko je izvedel, da bo ubil lastnega očeta in se poročil z materjo. Bil je nagle jeze, saj je samo zaradi tega, ko ga je starec(oče) udaril s palico po glavi pobil vso odpravo. Bil je srečen, da je imel hčero, kot je Antigona, saj ga je spremljala do smrti. Njegova vrednota je bila bežanje pred prerokbo. Njegove vrednote – hitra jeza, bistrost, vročekrvnost

FILEMON IN BAUCIS

Filemon - bil je reven prebivalec bogate vasi z ženo Baucis. Bil je skromen, saj je živel v majhni koči in celo, ko sta mu bogova ponudila željo se je odločil le, da umre z ženo istočasno. Bil je gostoljuben, saj je pod streho povabil popotnika-bogova in jima kljub bedi ni nehal dajati za jesti. Bil je presrečen, saj sta bila z ženo skupaj že v mladosti in se nista ločila niti po smrti. Njegova vrednota je gostoljubnost kljub bedi, prijaznost

EROS IN PSIHE

Psihe - bila je hčera kralja in kraljice. Bila je tako lepa, da se še boginja Afrodita ni morala kosati z njo. Bila je žalostna, saj ni imela moža in še ko ga je dobila, je bila žalostna, saj ga ni videla. Ta žalost se po tem ko ga vidi spremeni v srečo. Tako strašno ljubezen ima, da bi za Erosa naredila vse, celo ubila bi se. Bila je poslušna in usmiljenja vredna, saj so ji živali in celo stvari pomagale in ji povedali, kako mora kaj izvesti. Njena največja vrednota je bila poiskati in ponovno zaživeti z Erosom.

GIGES IN ČAROVNI PRSTAN

Giges - bil je pastir, ki se je na koncu povzpel na prestol. Z uporabo prstana je bil pravičen, saj ga ni zlorabljal in ga je uporabljal za dobra namene-odkril je sovražnike, zvedel za rope in še marsikaj. Bil je hvaležen bogovom, da ga ni odnesel vihar. Bil je spoštovan, saj je pravično posređoval in vladal. Ni se bal, saj je kljub smrti obsodbi dosegel preizkavo orožij in upravičil svojo nedolžnost. Njegova največja vrednota je bila iskanje resnice.

TROJANSKA VOJNA

Ahil - bil je sin morske vile, mit, neranljivi človek. Imel je močno telo. Bil je pogumen, saj je skočil na nešteto nasprotnikov in jih celo pognal v beg. Bil je zelo močan, saj je lahko sam z lahkoto premaknil težek zatič, ki je zapiral težka vrata. Bil je maščevalen, saj je ubil Hektorja, ker mu je ubil prijatelja. Bil je tudi krut, saj je truplo Hektorja vlekel okoli obzida s kočijo. Njegova največja vrednota je bojevanje. Njegove vrednote - drznost, pogum, neranljivost

OREST

Orest - sin slavnega Agamemnona, kralja Miken. Imel je lepe zlate lase in močne postave. Bil je poslušen, saj je poslušal vse nasveti, ki so mu jih povedali. Bil je krut, saj je ubil lastno mati. Ni bil srečn, saj so ga zaradi umora nadlegovale Erinje, a na koncu se ga Atena usmili in jih odžene. Največja njegova vrednota je beg pred Erinjami. Njegove vrednote - zvestoba , pretkanost

ODISEJEVA POPOTOVANJA

Odisej - bil je kralj Itake. Bil je bister in zvit, saj si je za pobeg od Polifema izmislil ime Nihče in ko so ga Polifemovi bratje spraševali, kdo mu je to naredil, so se le še smejali. Za pobeg je Odisej tudi na ovce od spodaj privezal tovariše in jih slepo Polifem ni občutil. Bil je tudi obupan, naprimer, ko so tovariši razvezali meh in spustili neugoden veter, ko so bili tik pred Itako, se je zaradi tega hotel vreči v morje. Bil je pogumen, saj se je sam odpravil rešiti prijatelje iz rok čarovnice Kirke. Njegova največja vrednota je priti domov, drznost, pogum